

**"Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Monteneqro Hökuməti arasında sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında"
Sazişin təsdiq edilməsi barədə**

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Monteneqro Hökuməti arasında sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında" 2011-ci il sentyabrın 16-da Bakı şəhərində imzalanmış Saziş təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 dekabr 2011-ci il
№ 265-IVQ

**Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Monteneqro Hökuməti arasında
sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında Saziş**

Bundan sonra "Razılığa Gələn Tərəflər" adlandırılacaq Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Monteneqro Hökuməti, Hər iki dövlətin qarşılıqlı faydası üçün iqtisadi əməkdaşlığı gücləndirmək niyyətində olaraq, Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin digər Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisindəki sərmayələri üçün ədalətli və qərəzsiz şəraiti saxlamaq niyyətində olaraq,

Bu Saziş əsasında bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayələrinin digər Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində qorunmasının və beynəlxalq sərmayə yatırımlarının təşviqinin işgüzar təşəbbüslərin yaranmasına təkan verəcəyini qəbul edərək,

Bu məqsədlərə nail olmaq üçün insanların sağlamlığı, təhlükəsizlik və ətraf mühitin mühafizəsinə, o cümlədən, davamlı inkişafın təşviqinə uyğun surətdə fəaliyyət göstərmək niyyətində olaraq, aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Anlayışlar

Bu Sazişin məqsədləri üçün:

1. «Sərmayə» termini bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisinin digər Razılığa gələn Tərəfin tam və ya müstəsna şəkildə dövlətinin ərazisində sonuncu Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin milli qanunvericiliyinə müvafiq olaraq birbaşa təsis etdiyi, xüsusilə aşağıdakılar daxil olmaqla, lakin bununla məhdudlaşmayaraq, aktivlərin hər növü deməkdir:

a. daşınar və daşınmaz əmlak, və ya ipotekalar, girov hüquqları, girovlar, lizinqlər, uzufrukt və bu kimi digər mülkiyyət hüquqları;
b. şirkət, və ya paylar, səhmlər, istiqrazlar və ya şirkətdə iştirakın istənilən digər forması;
c. pul, pul tələbi və ya kontrakt əsasında maliyyə dəyərinə malik olan fəaliyyət üzrə tələblər;
d. patentlər, müəllif hüquqları, texniki proseslər, ticarət nişanları, sənaye mülkiyyətinə olan hüquqlar, o cümlədən malın (əmtənin) mənşə yerinin göstərilməsi, firma adları, "nou-hau" və "qudvillər", eləcə də tərəflərin milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq tanınan digər hüquqlar;
e. təbii ehtiyatların kəşfiyyatı, işlənməsi, çıxarılması və ya istismarı üzrə konsessiyalar da daxil olmaqla, qanun, inzibati akt və ya kontrakt əsasında səlahiyyətli hakimiyyət orqanı tərəfindən verilən konsessiyalar.

2. «Sərmayəçi» termini digər Razılığa gələn Tərəfin dövlət ərazisində bu dövlətin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq sərmayə qoyan:

a. Razılığa gələn Tərəfin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq onun vətəndaşı olan istənilən fiziki şəxs; və ya
b. Razılığa gələn Tərəfin milli qanunvericiliyinə müvafiq olaraq qeydiyyatdan keçmiş və ya yaradılmış və həmin Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində yerləşən və real biznes fəaliyyəti həyata keçirən şirkət və ya digər müəssisə hüquqi şəxs deməkdir. Həmin anlayış sərmayəni Qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin heç bir diplomatik münasibəti olmayan dövlətin vətəndaşlığına malik olan şəxsə məxsus olduğu və ya onun tərəfindən nəzarət edildiyi halda öz əksini tapmır.

3. «Gəlir» termini sərmayələrdən əldə edilən məbləğlər və xüsusilə, lakin bununla məhdudlaşmayaraq, mənfəət, faizlər, dividendlər, qonorarlar, kapital artımı və ya sərmayələrə aid istənilən ödəmələr deməkdir.

Gəlirlərə münasibətdə ilkin sərmayələrə aid olan rejim tətbiq ediləcəkdir.

4. «Ərazi» termini:

a. Azərbaycan Respublikasına münasibətdə - Xəzər dənizinin müvafiq sektoru da daxil olmaqla, üzərində Azərbaycan Respublikasının öz milli qanunvericiliyinə və beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq suveren hüquqlarını və ya yurisdiksiyasını həyata keçirdiyi Azərbaycan Respublikasının ərazisi;

b. Monteneqro Respublikasına münasibətdə - Monteneqronun suverenliyi altında olan ərazi, eləcə də, onun qanunvericiliyinə və beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq, təbii ehtiyatların kəşfiyyatı və istismarı ilə əlaqədar suda, dənizin dibində, torpağın altında həyata keçirilən hər hansı fəaliyyətə münasibətdə suveren və yurisdiksiyalı hüquqlarının tətbiqi edildiyi suyun dib, hava məkanı və ərazi sularından kənar ərazi deməkdir.

5. Aktivlərin sərmayə və ya yenidən sərmayə formasında edilən hər hansı bir dəyişiklik bu Sazişin müddəalarına və Razılığa gələn Tərəfin dövlət ərazisində bu dövlətin milli qanunvericiliyinə zidd deyilsə, onun sərmayə kimi xarakterinə təsir etmir.

Maddə 2

Sərmayələrin təşviqi və qorunması

1. Hər bir Razılığa Gələn Tərəf onun milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq öz dövlətinin ərazisində digər Razılığa Gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrini təşviq və qəbul edəcəkdir.

2. Hər bir Razılığa gələn Tərəf hər zaman öz dövlətinin ərazisində digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinə milli qanunvericiliyə uyğun ədalətli və qərəzsiz rejim tətbiq edəcək və onların tam və daimi müdafiəsini və təhlükəsizliyini təmin edəcəkdir.

3. Hər bir Razılığa gələn Tərəf öz dövlətinin ərazisində digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinin idarə edilməsinə, saxlanmasına, istifadəsinə, onlardan faydalanmasına, əldə edilməsinə və ya satmasına səbəbsiz, əsassız və ya ayrı-seçkilik yolu ilə xətdər yetirməyəcəkdir.

4. Razılığa gələn Tərəflərdən heç biri digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinə münasibətdə materialların, istehsal vasitələrinin alınması, əməliyyatlar, daşınma, məhsulların marketinqi ilə əlaqədar olaraq məcburi tədbirlər və ya əsassız və ayrı-seçkilik yaradan digər oxşar qaydalar tətbiq etməyəcəkdir.

5. Hər bir Razılığa gələn Tərəf, öz milli qanunvericiliyi çərçivəsində, sərmayəçinin seçimi ilə rəhbər işçilərin, menecerlərin, mütəxəssislərin və texniki heyətin işə qəbul edilməsi ilə bağlı icazələr daxil olmaqla, onun ərazisində sərmayələrlə əlaqədar zəruri icazələrin alınması üçün ediləcək müraciətlərə vicdanla baxacaqdır.

Maddə 3

Sərmayələrə münasibətdə rejim

1. Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin digər Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisindəki sərmayələrinə və ya onlarla bağlı gəlirlərə münasibətdə, oxşar hallarda Qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin öz sərmayəçilərinin və ya hər hansı üçüncü dövlətin sərmayəçilərinin qoyduğu sərmayələrə və gəlirlərə münasibətdə tətbiq etdiyi rejimdən (sərmayəçi üçün hansı daha əlverişlidirsə) az əlverişli olmayan rejim tətbiq ediləcəkdir.

2. Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinə münasibətdə sərmayələrin idarə edilməsi, saxlanılması, istifadə edilməsi, onlardan faydalanması və satılması ilə əlaqədar, digər Razılığa gələn Tərəf oxşar hallarda öz sərmayəçilərinə və ya hər hansı üçüncü dövlətin sərmayəçilərinə münasibətdə tətbiq etdiyi rejimdən (sərmayəçi üçün hansı daha əlverişlidirsə) az əlverişli olmayan rejim tətbiq ediləcəkdir.

3. Bu Sazişin müddəaları bir Razılığa gələn Tərəfin aşağıda qeyd edilənlər əsasında hər hansı rejim, imtiyaz və ya güzəştin digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinə şamil etmək öhdəliyində olması kimi şərh edilməyəcəkdir:

a. Razılığa gələn Tərəflərdən birinin üzv olduğu və ya üzv ola biləcəyi hər hansı mövcud və ya gələcəkdə yaradılacaq sərbəst ticarət zonası, gömrük ittifaqı, ümumi bazar və ya regional əmək bazarı sazişi,

b. Tam və ya qismən vergitutmaya aid olan hər hansı beynəlxalq müqavilə və ya razılaşma, və ya

c. Razılığa gələn Tərəflərdən birinin üzv olduğu və ya üzv ola biləcəyi, sərmayələrə aid hər hansı çoxtərəfli konvensiya və ya müqavilə.

4. Bu Sazişin heç bir müddəası Razılığa gələn Tərəfin ikitərəfli və ya çoxtərəfli vergi konvensiyaları üzrə hüquq və öhdəliklərinə təsir göstərmir.

5. Anlaşılmazlığın yaranmaması üçün, bu Maddə yalnız bu Sazişin 2-6-cı Maddələrində göstərilən hallara şamil edilir və Sərmayəçinin bu Sazişdən irəli gələn biləcək mübahisələrlə bağlı hər hansı bir mübahisə həlli üzrə prosedurlara müraciət hüququna aid edilmir.

Maddə 4

Sərmayəçi haqqında informasiyaya çıxış və Şəffaflıq

Qəbul edən Razılığa gələn Tərəf potensial sərmayəçi barədə onun korporativ idarəetmə tarixçəsi və sərmayəçi kimi mövcud təcrübəsi haqqında informasiya əldə etmək hüququ var. Qəbul edən Razılığa gələn Tərəf bu barədə məxfi biznes məlumatını açıqlamayacaqdır. Qəbul edən Razılığa gələn Tərəf əldə edilən məlumatı məxfi biznes məlumatının qorunması və digər daxil qanunvericiliyin tələblərinin gözlənilməsi şərti ilə sərmayənin yatırılacağı məkanda açıqlaya bilər.

Maddə 5

Expropriasiya və Kompensasiya

1. Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin digər Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində sərmayələri, ictimai mənafeyin tələb etdiyi, ayrı-seçkiliyə yol vermədən, qanun tələblərinə müvafiq olaraq və dərhal, adekvat və effektiv kompensasiyanın ödənilməsi halları istisna olmaqla, ekspropriasiyaya, milliləşdirməyə və ya, birbaşa və ya dolayısı ekspropriasiyaya və ya milliləşdirməyə (bundan sonra «ekspropriasiya» adlanır) bərabər nəticə verən hər hansı digər tədbirlərə məruz qalmayacaqlar.

2. Bu cür kompensasiya, ekspropriasiyanın həyata keçirildiyi və ya ictimaiyyətə məlum olduğundan, hansı daha tez baş verərsə, bilavasitə əvvəlki vaxtda ekspropriasiya edilmiş sərmayənin ədalətli bazar dəyərində bərabər olacaqdır.

3. Bu bazar dəyəri köçürmə günü bu valyutaya tətbiq edilən bazar mübadilə məzənnəsinə əsaslanaraq ifadə ediləcəkdir. Kompensasiya həmçinin, ekspropriasiya vaxtından real ödəniş vaxtına qədər bu valyuta üçün bazar əsasında müəyyən edilən kommersiya dərəcəsi üzrə faizi də daxil edəcəkdir.

4. Sərmayələri ekspropriasiya edilmiş sərmayəçi onun işinin və bu Maddədə ifadə olunmuş prinsiplərə müvafiq qaydada onun sərmayələrinin qiymətləndirilməsinin Qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin məhkəmə və ya digər səlahiyyətli orqanı tərəfindən təxirə salınmadan yenidən baxılması hüququna malik olacaqdır.

5. Hər bir Razılığa Gələn Tərəfin sərmayəçiləri digər Razılığa Gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində baş verən müharibə və ya digər silahlı münaqişə, fövqəladə vəziyyət, üsyan, qiyam və ya təbii fəlakət nəticəsində ziyan çəkirə, sonuncu Razılığa Gələn Tərəf həmin sərmayələrə münasibətdə restitusiya, əvəzin ödənilməsi, kompensasiya və ya hər hansı başqa ödənişlərlə bağlı öz sərmayəçilərinə və üçüncü dövlətin sərmayəçilərinə münasibətdə tətbiq edilən rejimdən, sərmayəçi üçün hansı daha əlverişlidirsə, az əlverişli olmayan rejim tətbiq edəcəkdir.

6. Həmin ödəmələr effektiv həyata keçirilə bilən, sərbəst dövrəli valyutada və təxirə salınmadan köçürülməlidir.

7. Bu Maddənin 3-cü bəndi nəzərə alınmaqla, bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisinə münasibətdə, o, bu bənddə göstərilən hər hansı bir vəziyyətdə, digər Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində aşağıdakılar nəticəsində ziyan çəkirə:

a. sonuncunun silahlı qüvvələri və ya hakimiyyət orqanları tərəfindən onun sərmayəsinin tam və ya bir hissəsinin müsadirəsi, və ya

b. sonuncunun silahlı qüvvələri və ya hakimiyyət orqanları tərəfindən onun sərmayəsinin tam və ya bir hissəsinin, vəziyyətin zəruriliyi tələb etmədən məhv edilməsi, mövcud şərait nəzərə alınmaqla adekvat kompensasiya həyata keçiriləcəkdir.

Maddə 6

Sərbəst Köçürmələr

1. Öz milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq, hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçiləri üçün sərmayə ilə bağlı ödəmələrin öz dövlətinin ərazisinə və ərazisindən sərbəst köçürülməsini vicdanla təmin edəcək. Belə ödəmələrə xüsusi halda, lakin bununla məhdudlaşmayaraq:

a. sərmayənin saxlanılması, inkişaf etdirilməsi və ya artırılması üçün əsas və əlavə məbləğlər;

b. gəlirlər,

c. sərmayə ilə əlaqədar borc sazişləri və sənədləri də daxil olmaqla müqavilə ilə bağlı ödəmələr;

d. Royaltilər və ödənişlər;

e. sərmayənin tam və ya qismən satışından və ya özgəninkiləşdirilməsindən əldə edilən vəsaitlər;

f. 5-ci maddəyə uyğun olaraq ödənilməli olan kompensasiya;

g. Bir Razılığa Gələn Tərəfin sərmayə ilə bağlı işləmək üçün icazə verilmiş vətəndaşlarının digərinin dövlətinin ərazisindəki gəlirləri;

h. idarəetmə xərcləri ilə əlaqədar ödəmələr;

i. mübahisənin tənzimlənməsindən irəli gələn ödəmələr.

2. Köçürmələr gecikdirmə olmadan sərbəst dövrəli valyutada və köçürmə valyutasının köçürmə günü tətbiq edilən, tətbiq olunan bazar məzənnəsi ilə həyata keçiriləcəkdir. Əgər bazar məzənnəsi mövcud deyilsə, tətbiq edilən mübadilə məzənnəsi kimi valyutaların "SDR"-ə çevrilməsi üzrə ən son mübadilə məzənnəsi istifadə ediləcəkdir.

3. Bu Maddənin 1-ci və 2-ci bəndlərinə baxmayaraq, Razılığa gələn Tərəf sərmayəçinin Qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin

a. vergi və rüsumların ödənilməsi;

b. müflisləşmə və iflas işi və ya kreditörün hüquqlarının müdafiəsi;

c. cinayət və ya digər hüquq pozuntuları;

d. Qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin məhkəmə və tribunallarının qərar və ya prosedurlarına uyğun olmasını təmin edən milli qanunvericiliyinə müvafiqliyini müəyyən etmək üçün qərəzsiz, ayrı-seçkiksiz və vicdanlı tədbirlərin həyata keçirilməsi vasitəsilə köçürməni yubada və ya qarşısını ala bilər.

Maddə 7

Subroqasiya

1. Bir Razılığa gələn Tərəf və ya onun təyin etdiyi agentlik (zamin) öz sərmayəçilərinə digər Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində sərmayənin qeyri-kommersiya risklərinə görə verilən zəmanət və ya sığorta əsasında ödəniş həyata keçirərsə, Qəbul edən Razılığa gələn Tərəf bu sərmayə ilə bağlı bütün hüquqların və tələblərin zəminə verilməsini və zəminin bu cür hüquqları və tələbləri ilkin sərmayəçi qədər həyata keçirmək hüququna malik olduğunu tanıyacaqdır.

2. Zəmanət əsasında verilmiş hüquqlar ilkin sərmayəçinin hüquq və tələblərindən artıq ola bilməz.

Maddə 8

Sərmayəçi və Qəbul edən Razılığa gələn Tərəf arasında mübahisələrin həlli

1. Bir Razılığa Gələn Tərəfin sərmayəçisinin digər Razılığa Gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində sərmayə ilə əlaqədar yaranmış mübahisələr sərmayəçi tərəfindən Qəbul edən Razılığa Gələn tərəfə yazılı, ətraflı qeyd edilməklə bildirilməlidir. Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisi və digər Razılığa gələn Tərəf arasında, bu Sazişin bir və ya bir neçə müddəasının pozulduğunu iddia edildiyi halla bağlı hər hansı mübahisə imkan daxilində dostcasına tənzimlənəcəkdir. Mübahisə edən tərəflər arasında digər razılaşmanın olmadığı təqdirdə, danışıqların aparılacağı yer mübahisənin iştirakçısı olan Razılığa gələn Tərəfin paytaxtı olacaqdır. Mübahisənin iştirakçısı olan Razılığa gələn Tərəfin danışıqlarda iştirak etməkdən imtina etməsi səbəbindən sərmayəçinin bu maddənin 2-ci bəndində göstərilən mübahisə həlli proseduruna müraciət etməsi hüququnu məhdudlaşdırır və ya onun qarşısını ala bilməz.

2. Əgər mübahisələr Digər Razılığa Gələn Tərəfin məsələ ilə bağlı yazılı bildirişi aldığı tarixdən altı ay müddətində tənzimlənmə bilmərsə, sərmayəçi mübahisəni aşağıdakılardan birinə vermək seçiminə malikdir:

- Dövlətinin ərazisində sərmayə qoyulmuş Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin səlahiyyətli məhkəməsinə;

- Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Beynəlxalq Ticarət Hüququ üzrə Komissiyasının ("UNCITRAL") Arbitraj Qaydalarına müvafiq olaraq təsis ediləcək "ad hok" arbitraj məhkəməsinə,

- 1965-ci il 18 mart tarixində Vaşinqtonda imzalanma üçün açıq elan edilmiş Dövlətlər və digər Dövlətlərin vətəndaşları arasında sərmayə mübahisələrinin həlli üzrə konvensiyaya uyğun olaraq təsis edilmiş Sərmayə Mübahisələrinin Həlli üzrə Beynəlxalq Mərkəzə (bundan sonra "Mərkəz" adlandırılır);

3. Əgər sərmayəçi bu maddənin 2-ci bəndində göstərilmiş mübahisənin həlli prosedurlarından birinə müraciət etmişsə, bu onun üçün son instansiya hesab edilir.

4. Mübahisə bu Sazişin şərtlərinin tətbiqini nəzərdə tutan, mübahisə tərəfi olan Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin milli qanunvericiliyinə və beynəlxalq ümumi hüququn prinsiplərinə uyğun olaraq həll olunacaqdır.

5. Bu qərar mübahisə tərəfləri üçün son və məcburi olacaq və Razılığa Gələn Tərəf milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq icra edəcəkdir.

6. Mübahisə tərəfi olan Razılığa gələn Tərəflərdən heç biri arbitraj prosedurunun və ya arbitraj məhkəməsi qərarının yerinə yetirilməsinin hər hansı bir mərhələsində, mübahisədə qarşı tərəf olan sərmayəçinin sığorta əsasında onun itkilərini tam və ya qismən ödəyən kompensasiyanı aldığına nəzərə alaraq etirazla çıxış edə bilməz.

Maddə 9

Razılığa Gələn Tərəflər arasında mübahisələrin həlli

1. Bu Sazişin təfsiri və tətbiqi ilə bağlı Razılığa gələn Tərəflər arasında yarana biləcək mübahisələr mümkün qədər diplomatik kanallar vasitəsilə danışıqlar yolu ilə həll ediləcəkdir.

2. Razılığa Gələn Tərəflər mübahisələrin yarandığı tarixdən altı (6) ay ərzində həll edilməzsə, mübahisələr Razılığa Gələn Tərəflərin müraciəti əsasında bu Maddəyə əsasən Arbitraj Məhkəməsinə veriləcəkdir.

3. Belə Arbitraj Məhkəməsi hər bir fərdi iş üçün aşağıdakı qaydada təsis olunacaqdır. Arbitraj haqqında müraciətin alındığı tarixdən etibarən iki (2) ay ərzində hər bir Razılığa gələn Tərəf Məhkəmənin bir üzvünü təyin edəcəkdir. Sonra bu iki üzv hər iki Razılığa gələn Tərəfin razılığı əsasında Məhkəmənin Sədri kimi təyin olunacaq üçüncü dövlətin vətəndaşını seçəcəklər. Sədr digər iki üzvün təyin olunduğu vaxtdan sonra dörd (4) ay ərzində təyin olunacaqdır.

4. Əgər bu Maddənin 3-cü bəndində göstərilən müddətlər ərzində zəruri təyinatlar həyata keçirilməzsə, digər razılaşmanın olmadığı təqdirdə, Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı biri Beynəlxalq Məhkəmənin Sədrini hər hansı zəruri təyinatların həyata keçirilməsi üçün dəvət edə bilər. Əgər Sədr Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin vətəndaşdırsa və ya hər hansı səbəbdən göstərilən funksiyanı yerinə yetirə bilmərsə, Razılığa gələn Tərəflərdən heç birinin vətəndaşı olmayan və bu funksiyanı yerinə yetirə biləcək, Beynəlxalq Məhkəmənin rütbəcə sonra gələn üzvü zəruri təyinatların həyata keçirilməsi üçün dəvət ediləcəkdir.

5. Arbitraj Məhkəməsi öz prosedur qaydalarını müəyyən edəcəkdir.

6. Arbitraj Məhkəməsi öz qərarını bu Sazişin əsasında və Razılığa gələn Tərəflərin arasında tətbiqə yararlı beynəlxalq hüquq normalarına uyğun qəbul edəcəkdir. Arbitraj Məhkəməsi öz qərarını səs çoxluğu ilə qəbul edəcəkdir.

7. Məhkəmənin qərarları hər iki Razılığa gələn Tərəf üçün son və məcburi olacaqdır.

8. Hər bir Razılığa gələn Tərəf özünün təyin etdiyi üzvün və özünün məhkəmə prosesində təmsil edilməsi xərclərini ödəyəcəkdir. Sədrin xərcləri və digər ümumi xərclərin ödənilməsi Razılığa Gələn Tərəflər arasında bərabər bölünəcəkdir.

Maddə 10

Daha əlverişli müddəalar

Əgər, bu Sazişə əlavə olaraq, hər hansı Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin milli qanunvericiliyinin müddəaları və ya Razılığa gələn Tərəflər arasında beynəlxalq hüquq əsasında mövcud olan və ya gələcəkdə qəbul ediləcək öhdəliklər digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin qoyduğu sərmayələr üçün bu Sazişlə təmin edilən rejimdən daha əlverişli rejimin tətbiqi haqqında ümumi və ya xüsusi qayda müəyyən edərsə, həmin müddəalar, onların sərmayəçi üçün daha əlverişli olduğu dərəcədə, bu Sazişə nisbətən üstünlük təşkil edəcəkdir.

Maddə 11

Məsləhətləşmələr

Razılığa gələn Tərəflər, onlardan hər hansı birinin müraciəti əsasında, bu Sazişlə əlaqədar aralarında yaranan hər hansı bir mübahisənin həll edilməsi, və ya bu Sazişin yerinə yetirilməsi və ya tətbiq edilməsi ilə bağlı hər hansı bir məsələnin nəzərdən keçirilməsi, və ya bu Sazişdən irəli gələ biləcək hər hansı digər məsələnin öyrənilməsi üçün təxirəsalınmaz məsləhətləşmələr keçirməyə razılaşırlar. Belə məsləhətləşmələr Razılığa gələn Tərəflər arasında diplomatik kanallar vasitəsilə razılaşdırılmış yerdə və vaxtda Razılığa gələn Tərəflərin səlahiyyətli orqanları arasında həyata keçiriləcəkdir.

Maddə 12

Mühüm təhlükəsizlik maraqları

1. Bu Sazişin müddəaları hər hansı Razılığa Gələn Tərəfin;

a. Mühüm təhlükəsizlik maraqlarının qorunması məqsədi ilə mühüm hesab edilən aşağıdakı tədbirlərin görülməsinin qarşısının alınması kimi şərh edilməyəcəkdir;

- müharibə və ya beynəlxalq münasibətlərdə digər fəvqəladə hallar zamanı görülmən, və ya

- nüvə silahlarının yayılmaması ilə bağlı milli siyasətinin və ya beynəlxalq sazişlərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar;

b. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsi əsasında beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin saxlanması üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tədbirlərin görülməsinin qarşısının alınması kimi şərh edilməyəcəkdir;

c. Cəmiyyətin mühüm maraqlarından birinə ciddi təhlükə törədən məsələləri əhatə edən ictimai tələblərin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tədbirlərin görülməsinin qarşısının alınması kimi şərh edilməyəcəkdir.

d. Valyuta məzənnəsi və monetar siyasətlər də daxil olmaqla, ödəniş balansını və xarici maliyyə borcunun idarə edilməsi ilə bağlı hər hansı tədbirlərin görülməsinin qarşısının alınması kimi şərh edilməyəcəkdir.

2. Razılığa gələn Tərəfin mühüm təhlükəsizlik maraqlarına onun gömrük, iqtisadi və ya valyuta birliyində, vahid bazarda və ya sərbəst ticarət zonasında üzvlüyündən irəli gələn maraqları daxil edilə bilər.

Maddə 13

Sazişin tətbiqi

Bu Sazişin müddəaları Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin sərmayəçiləri tərəfindən digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində gələcəkdə qoyulacaq sərmayələrə və bu Sazişin qüvvəyə minməsi tarixində Razılığa gələn Tərəflərin milli qanunvericiliyinə uyğun mövcud olan sərmayələrə tətbiq olunacaq. Lakin bu Sazişin müddəaları onun qüvvəyə minməsindən əvvəl baş verdiyi hallardan irəli gələn mübahisələrə və ya onun qüvvəyə minməsindən əvvəl həll olunmuş mübahisələrə tətbiq olunmayacaqdır.

Maddə 14

Əlavə və dəyişikliklər

Tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında bu Sazişə onun ayrılmaz hissəsi olan və Sazişin 15-ci maddəsində nəzərdə tutulan qaydada qüvvəyə minən ayrıca Protokollarla rəsmiləşdirilən dəyişikliklər və əlavələr edilə bilər.

Maddə 15

Qüvvəyə minmə, qüvvədə qalma və ləğv edilmə

1. Bu Saziş Razılığa gələn Tərəflərin onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri dövlətdaxili hüquqi prosedurları yerinə yetirdikləri barədə diplomatik kanallar vasitəsilə bir-birilərinə göndərdikləri sonuncu yazılı bildirişin alındığı tarixdən sonra otuzuncu gündə qüvvəyə minəcəkdir.

2. Bu Saziş on (10) il müddətinə qüvvədə qalacaqdır və bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfə onu ləğv etmək niyyəti barədə diplomatik kanallar vasitəsilə on iki (12) ay əvvəl yazılı şəkildə bildiriş göndərməzsə, növbəti on (10) il müddətinə uzadılacaqdır.

3. Bu Sazişin ləğv edilməsi tarixindən əvvəl qoyulmuş sərmayələrə münasibətdə 1-14-cü Maddələrin müddəaları bu Sazişin ləğv edilməsi tarixindən növbəti on (10) il müddətində qüvvədə qalacaqdır.

4. Bu Saziş Razılığa gələn Tərəflərdən biri Avropa İttifaqına üzv olduqdan sonra ləğv ediləcəkdir.

Bunun təsdiqi olaraq, müvafiq qaydada səlahiyyət verilmiş aşağıda imza edənlər bu Sazişi imzaladılar.

Bakı şəhərində «16» sentyabr 2011-ci ildə hər biri Azərbaycan, monteneqro və ingilis dillərində olmaqla iki əsl nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Bu Sazişin təfsiri və tətbiqi zamanı fikir ayrılığı yarandıqda ingilis dilində olan mətndən istifadə ediləcəkdir.

Azərbaycan Respublikası

Monteneqro hökuməti

(imza)

Hökuməti adından

adından

(imza)